basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2018

LIMPOPO

PUNTE: 120

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 25 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A:	Leesbegrip	(30)
AFDELING B:	Opsomming	(10)
AFDELING C:	Taalstrukture en -konvensies	(40)
AFDELING D:	Letterkunde	(40)

2. Beantwoord AL die vrae.

3. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.

4. Trek 'n streep ná elke afdeling.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.

7. Gee besondere aandag aan spelling en sinsbou.

8. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A:	50 minute
AFDELING B:	20 minute
AFDELING C:	40 minute
AFDELING D:	40 minute

9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP

VRAAG 1: TYDSKRIFARTIKEL

Lees die tydskrifartikel (TEKS A) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

TREVOR NOAH

1 Trevor Noah is op 20 Februarie 1984 in Johannesburg gebore. Sy ma, Patricia Noah, is 'n Xhosa en sy pa, Robert, is 'n Switser. Toe Trevor een jaar oud was, is sy pa terug Switserland toe. Sy ma en sy ouma het hom alleen grootgemaak.

2 Sy ma is later met Abel Shingange getroud. Abel het Trevor en Patricia mishandel. Hy is gestraf vir poging tot moord op Patricia. Trevor het altyd gehoop dat hierdie insident mense meer bewus sou maak van geweld teen vroue en kinders in Suid-Afrika.

3 In 2002 het Trevor (18) 'n rol in die sepie *Isidingo* gehad. Daarna het hy sy eie radioprogram, *Noah's Ark*, op Gauteng se jeugstasie, YFM (Youth FM), aangebied. Toe het Trevor besluit om net op komedie te fokus. Hy het saam met plaaslike komediante, soos Marc Lottering en David Kau, opgetree, asook saam met internasionale komediante, soos Gabriel Iglesias.

4 Sedert 2004 was Noah by verskillende programme betrokke, byvoorbeeld die opvoedkundige program, *Run The Adventure*, die skinderprogram, *The Real Goboza,* en *Siyadlala*, 'n sportprogram. Hy was ook 'n deelnemer in die vierde seisoen van *Strictly Come Dancing*. Noah het later vir Cell C gewerk. Hy was hulle woordvoerder en 'n agent wat verbruikers se regte beskerm het. Trevor het vanaf 2009 bekend geraak as 'n kitskomediant ('stand-up comedian') met vertonings soos *The Daywalker*, *Crazy Normal* en *It's my Culture*.

5 Noah is 'n talentvolle komediant. Sy agtergrond in 'n gemengde familie, sy grootwordjare in Soweto en sy eie waarneming van die wêreld om hom is die belangrikste temas in sy komedie. Hy spot met alles en almal, selfs met homself. Noah is veeltalig en praat sewe van Suid-Afrika se amptelike tale, onder andere Afrikaans en isiXhosa. Hy praat ook vreemde tale soos Duits en Spaans.

6 In 2011 het hy na Amerika verhuis. In Maart 2015 het Comedy Central aangekondig dat Noah vir Jon Stewart as aanbieder van *The Daily Show* sou opvolg. Amerikaners was eers ongelukkig omdat Trevor hierdie gewilde program sou aanbied, maar nadat hy op 28 September 2015 sy eerste program aangebied het, het hy kykers se harte gewen.

7 Hierdie man van Soweto het groot sukses as aanbieder van *The Daily Show* behaal. In 2017 het hy die MTV-prys as die beste aanbieder ontvang.

Kopiereg voorbehou

8 Trevor was in die wolke oor sy prys. As kind het hy na die MTV-prysuitdelings gekyk, maar nooit gedink dat hy self 'n prys sou wen nie. In sy toespraak het hy sy ma bedank en haar as 'n magtige, sterk vrou beskryf.

9 Trevor beskryf homself as iemand wat vooruit dink en die "groter" wêreld raaksien. Akteurs soos Eddy Murphy en Chris Rock is sy rolmodelle. Hulle het sy siening oor komedie verander.

10 Trevor is deesdae die gesig van komedie in Amerika. Hy verskyn gereeld op tydskrifte se voorblaaie. Trevor was al twee keer *Times* se voorbladgesig. Hierdie tydskrif beskryf hom as 'n leier van die volgende geslag.

11 Trevor is aktief op sosiale media en deel gereeld sy glanslewe met sy miljoene aanhangers. Hy kuier saam met beroemde mense, maar vergeet nie sy ou pelle in Suid-Afrika nie.

[Verwerk uit Wikipedia.com]

1.1 In watter stad is Trevor Noah gebore? (1)

1.2 Waarom is die volgende stelling ONWAAR?

Trevor se biologiese pa het gehelp om hom groot te maak. (1)

1.3 Watter TWEE mense het Trevor grootgemaak? (2)

1.4 Trevor se ma het getrou toe hy groter was.

1.4.1 Met wie is Trevor se ma later getroud? (1)

1.4.2 Hoekom kan ons sê dat hierdie man nie goed vir Trevor en sy ma was nie? (1)

1.4.3 Hoe is dit wat jy in VRAAG 1.4.2 oor Trevor se pa gesê het, steeds vandag relevant? (1)

1.5 Hoekom, dink jy, was Trevor die regte persoon om in 2002 'n radioprogram op die jeugstasie, YFM (Youth FM), aan te bied? Gee TWEE redes. (2)

1.6 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.

As ons sê dat Marc Lottering en David Kau plaaslike komediante is, bedoel ons dat hulle (oorsese/Suid-Afrikaanse) komediante is. (1)

1.7 Kies die inligting in KOLOM B wat by die program in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (1.7.1–1.7.5) en die letter (A–F) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.7.1	*Isidingo*	A	Hierdie program handel oor wat in ander mense se lewens aangaan.
1.7.2	*Run The Adventure*	B	Hierdie program handel oor sport.
1.7.3	*The Real Goboza*	C	Hierdie program gaan oor mense wat in 'n kompetisie dans.
1.7.4	*Siyadlala*	D	Hierdie program het mense in snaakse situasies gewys.
1.7.5	*Strictly Come Dancing*	E	Hierdie program is 'n bekende sepie.
		F	Hierdie program het vir kykers iets geleer.

(5 x 1) (5)

1.8 Skryf EEN woord uit paragraaf 4 neer wat sê watter werk Trevor Noah vir Cell C gedoen het. (1)

1.9 Trevor Noah is 'n kitskomediant ('stand-up comedian').

1.9.1 In watter jaar het Trevor se loopbaan as kitskomediant regtig begin? (1)

1.9.2 Noem EEN van die vertonings waarvoor Trevor as kitskomediant bekend is. (1)

1.10 Dink jy die Amerikaners het rede gehad om ongelukkig te voel omdat Trevor *The Daily Show* sou aanbied? Motiveer jou antwoord. (1)

1.11 Waarom is die volgende stelling ONWAAR?

Trevor kan net amptelike tale van Suid-Afrika praat. (1)

1.12 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.12) en die letter (A–D) neer.

Trevor was **in die wolke** oor die MTV-prys wat hy gewen het.

Dit beteken dat ...

A mense Trevor baie geprys het.
B Trevor baie bly was oor sy prys.
C die prysuitdeling in 'n baie hoë gebou was.
D Trevor Amerika toe moes vlieg om sy prys te ontvang. (1)

1.13 Trevor is deesdae die **gesig van komedie** in Amerika.

Wat beteken dit? (1)

1.14 Trevor het in Amerika gaan bly.

As jy so bekend soos Trevor Noah in Suid-Afrika was, sou jy in Amerika gaan bly het? Motiveer jou antwoord. (1)

1.15 Skryf TWEE OPEENVOLGENDE woorde uit paragraaf 11 neer wat sê dat baie mense Trevor Noah se program volg. (1)

TEKS B: VISUELE TEKS

Bestudeer die teks hieronder en beantwoord die vrae.

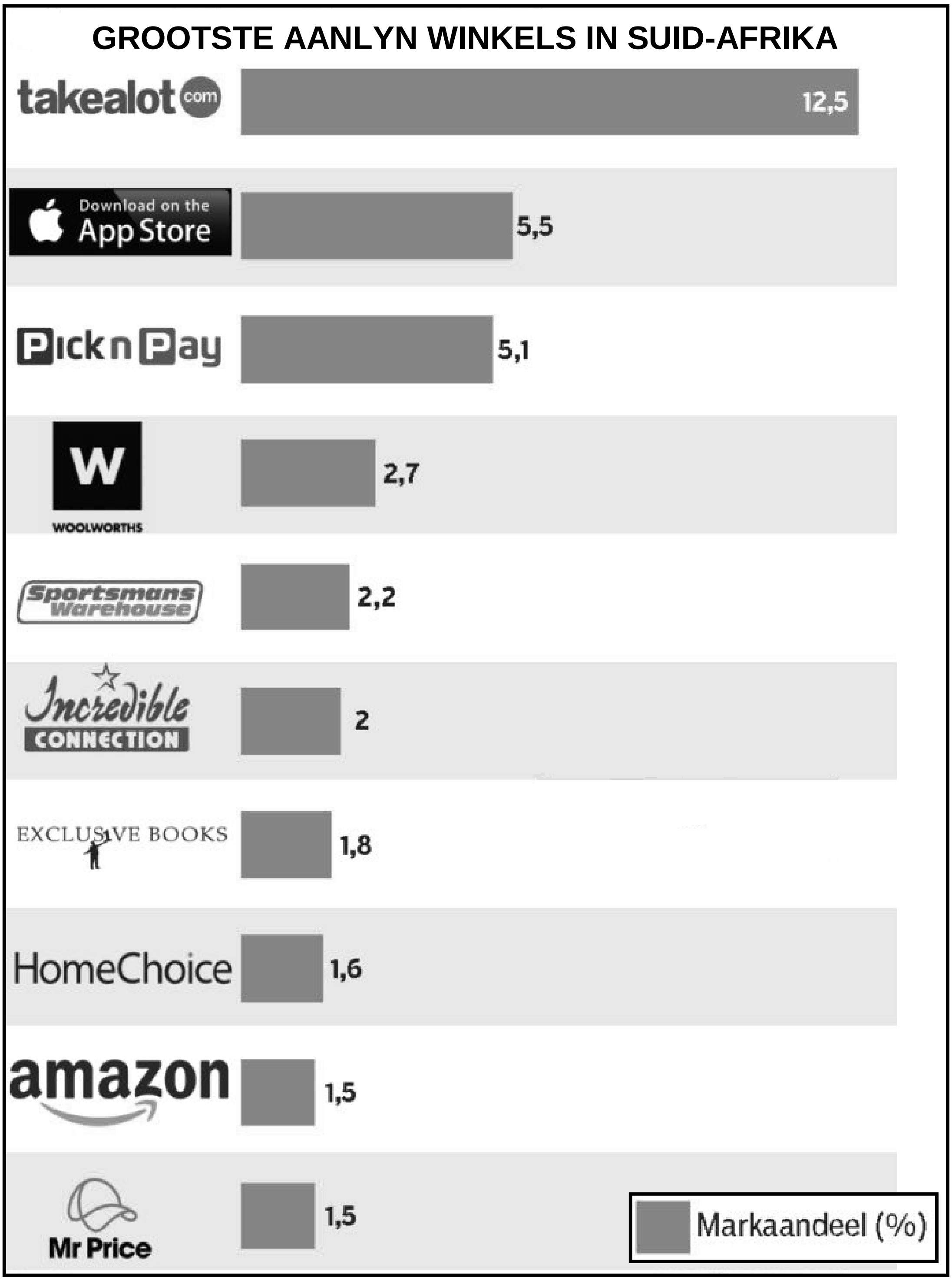

[Verwerk uit *Grafika 24*]

1.16 Watter aanlyn winkel het die grootste persentasie markaandeel? (1)

1.17 Watter winkel word voorgestel deur ? (1)

1.18 Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies.

EXCLUSIVE BOOKS het 'n (groter/kleiner) markaandeel as amazon. (1)

1.19 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.19) en die letter (A–D) neer.

Jy sal by Sportsmans Warehouse koop as jy ... nodig het.

A boeke
B sokkerballe
C beddegoed
D kruideniersware (1)

1.20 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.20) en die letter (A–D) neer.

Mense gebruik aanlyn winkels om inkopies te doen, want ...

A hulle wil by hulle vriende spog.
B dis gerieflik en bied jou 'n wye keuse van produkte.
C die pryse is goedkoper as in die gewone winkels.
D die produkte is van 'n beter kwaliteit. (1)

1.21 Waarom is hierdie teks makliker om te lees as 'n geskrewe teks? (1)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2: WENKE OM 'N GOEIE CV TE SKRYF

- Som die SEWE wenke om 'n goeie CV te skryf, in SEWE VOLSINNE op.
- Skryf die volsinne PUNTSGEWYS en in jou EIE WOORDE neer.
- Nommer die volsinne van 1 tot 7.
- Jou opsomming mag nie langer as 60 woorde wees nie.
- Dui die KORREKTE getal woorde aan die einde van die opsomming aan.

TEKS C

'n CV kan die sleutel wees wat vir jou 'n mooi toekoms oopsluit. Heel eerste in jou CV moet jy al jou persoonlike inligting gee. Dit sal vir die werkgewer sê wie jy is.

'n Belangrike deel van jou persoonlike inligting is die regte kontakbesonderhede. Maak dus seker dat jy die regte adres en kontaknommers in jou CV gee.

Sê in jou CV watter tale jy kan praat, lees en skryf. Kommunikasie in die werksplek is belangrik. Die werkgewer sal voorkeur gee aan iemand wat meer as een taal kan praat.

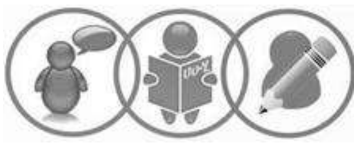

Jy moet gekwalifiseerd wees vir die pos waarvoor jy aansoek doen. Sluit al jou kwalifikasies volledig in.

Gee al die inligting omtrent die werk wat jy al gedoen het. Werkservaring kan tot jou voordeel wees.

Werkgewers verkies werkers met 'n gebalanseerde lewe. Dit beteken hulle verkies werkers wat in hul vrye tyd aan verskillende aktiwiteite deelneem. Noem dus in jou CV alle stokperdjies, gemeenskapswerk of sport waaraan jy deelneem.

Die werkgewer wil gewoonlik meer van jou weet. Gee die name en kontakbesonderhede van twee mense wat jou goed genoeg ken om jou sterk punte uit te lig. Daar is mos nie plek op jou CV om daaroor uit te brei nie.

[Verwerk uit www.selfstairway.com]

TOTAAL AFDELING B: 10

Kopiereg voorbehou

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Lees en bestudeer die advertensie (TEKS D) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

[Eie bron]

3.1 Hoe beklemtoon die adverteerder die opskrif? (1)

3.2 "Jy móét net hierdie nuwe sjokolade proe!"

3.2.1 Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies.

Die woorde in die sin hierbo word gebruik om die leser te (manipuleer/stereotipeer). (1)

3.2.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (3.2.2) en die letter (A–D) neer.

Watter SKRYFTEKEN word in die woord "móét" gebruik?

A Kappie
B Deelteken
C Koppelteken
D Aksentteken (1)

3.2.3 Watter VOORNAAMWOORD gebruik die adverteerder in die sin, "Jy móét net hierdie nuwe sjokolade proe!", om die leser te laat voel dat daar met hom/haar gepraat word? (1)

3.3 Kies die korrekte UITROEP tussen hakies.

(Oe/Ag nee), ek is mal oor hierdie sjokolade! (1)

3.4 Gee die KORREKTE VORM van die woord tussen hakies.

Dis die (lekker) sjokolade ooit! (1)

3.5 Kies die KORREKTE woord tussen hakies.

Ek (ken/weet) jy sal van hierdie sjokolade hou. (1)

3.6 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (3.6) en die ontbrekende woord neer.

skree;	sê;	fluister

Die prentjie van die meisie wat agter haar hand praat, is effektief omdat dit lyk asof die meisie die woorde ... (1)

3.7 Wie, dink jy, sal op hierdie advertensie reageer? (1)

3.8 Waarom pas die prentjie by die advertensie? (1)
[10]

VRAAG 4: SPOTPRENT

Bestudeer die spotprent (TEKS E) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS E

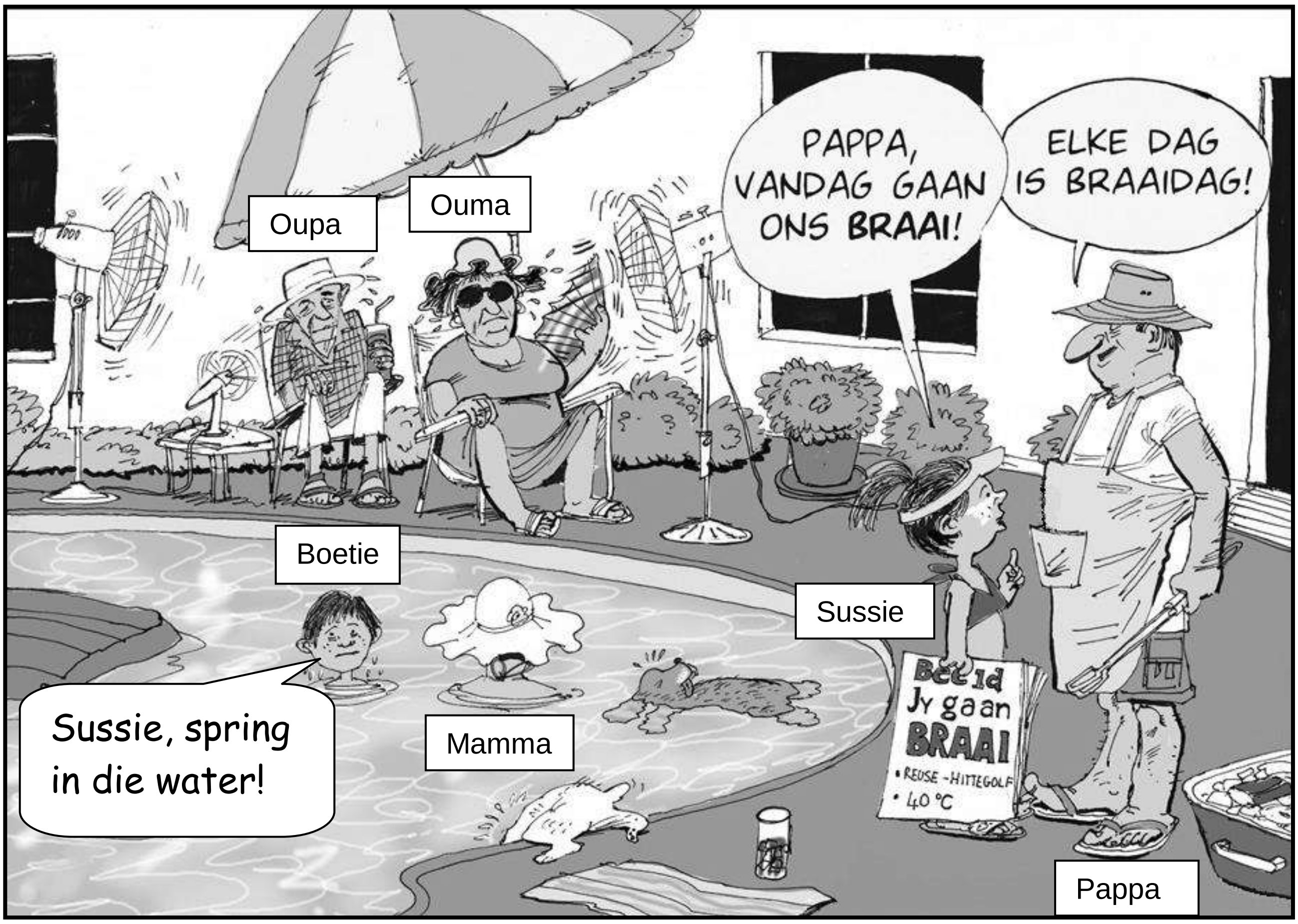

[Verwerk uit *Beeld*, 5 Januarie 2016]

4.1 Sussie sê: "Pappa, vandag gaan ons braai!"

Sussie bedoel dat dit vandag baie warm gaan word.

Gebruik die woord "braai" in 'n sin sodat dit 'n ANDER BETEKENIS het. (1)

4.2 Skryf die sin oor in die INDIREKTE REDE.

Pappa sê: "Elke dag is braaidag."

Begin só: Pappa sê dat ... (1)

4.3 Hoe kan ons uit die spotprent aflei dat die son te warm vir Ouma is? Noem TWEE dinge. (2)

4.4 Hoe kan ons sien dat Mamma nie wil hê dat die son haar moet brand nie? (1)

4.5 VERBIND die sinne met die woord tussen hakies.

Oupa drink 'n koeldrank. Hy kry baie warm. (want) (1)

4.6 Kies die korrekte VOORNAAMWOORD tussen hakies.

Ouma sit op (sy/haar) stoel. (1)

4.7 Skryf die sin oor.

Sussie, spring in die water!

Begin só: Sussie, jy moet ... (1)

4.8 Die koeldrank in Oupa se hand is (baie koud).

Gee die INTENSIEWE VORM vir "koud". (1)

4.9 Kies die KORREKTE woord tussen hakies.

Ouma se (sonbril/sonbrille) is baie groot. (1)
[10]

VRAAG 5

5.1 Lees die teks (TEKS F) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS F: LEESTEKS

LUNDI, DIE HOUTKUNSTENAAR

(5.1.1) Lundi ndzuta is 'n houtwerker van Soweto. Sy (5.1.2) (ma en pa) wou hê hy moes verder gaan studeer, maar hy wou nie. Hy wou liewer (5.1.3) (met/deur) sy hande werk. Hy het by sy (5.1.4) buurvrou geleer om kaste te maak. Lundi het deeltyds by hom (5.1.5) werk.

Eendag het hy (5.1.6) (die/'n) paar Mosambiekse skrynwerkers raakgeloop. Hulle (5.1.7) kunswerk was vir hom baie mooi. Hy het toe geweet dat hy nie die res van sy lewe wou kaste maak (5.1.8) ...

Ndzuta het homself geleer (5.1.9) ... beelde in hout ... kerf. Hy maak ook logo's van (5.1.10) sport + spanne en portrette van mense wat hy (5.1.11) bewonder.

(5.1.12) Mense sien (op sy Facebook-blad) (sy werk) (gereeld). Hulle plaas dan bestellings by Lundi. Dit neem Lundi 36 uur om 'n artikel te voltooi.

Dit is vir hom (5.1.13) belanrik dat sy kliënte (5.1.14) ontevrede moet wees met die artikels wat hy gemaak het.

[Verwerk uit *Beeld*, 9 Mei 2015]

5.1.1 Skryf die woord neer wat nie met die korrekte HOOFLETTER geskryf is nie. (Reël 1) (1)

5.1.2 Gee EEN woord vir (ma en pa). (Reël 1) (1)

5.1.3 Kies die korrekte VOORSETSEL tussen hakies. (Reël 2–3)

Hy wou liewer (met/deur) sy hande werk. (1)

5.1.4 Gee die MANLIKE VORM van "buurvrou". (Reël 3) (1)

5.1.5 Gee die KORREKTE VORM van "werk". (Reël 4) (1)

5.1.6 Kies die KORREKTE LIDWOORD tussen hakies. (Reël 5)

Eendag het hy (die/'n) paar Mosambiekse skrynwerkers raakgeloop. (1)

5.1.7 Gee die MEERVOUD van "kunswerk". (Reël 6) (1)

5.1.8 Vul die ONTBREKENDE woord in. (Reël 7)

Hy het toe geweet dat hy nie die res van sy lewe wou kaste maak ... (1)

5.1.9 Voltooi die INFINITIEF. Skryf die hele sinsdeel oor. (Reël 8)

... beelde in hout ... kerf (1)

5.1.10 Gee die korrekte SAMESTELLING van "sport + spanne". (Reël 9) (1)

5.1.11 Verdeel die woord "bewonder" volledig in LETTERGREPE. (Reël 9) (1)

5.1.12 RANGSKIK die woorde tussen hakies in die korrekte VOLGORDE. Skryf die hele sin oor. (Reël 10)

Mense sien (op sy Facebook-blad) (sy werk) (gereeld).

Begin só: Mense sien ... (1)

5.1.13 Gee die korrekte SPELLING van "belanrik". (Reël 12) (1)

5.1.14 Gee die ANTONIEM van "ontevrede". (Reël 12) (1)

Kopiereg voorbehou

5.2 Bestudeer die teks (TEKS G) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS G: PRENT

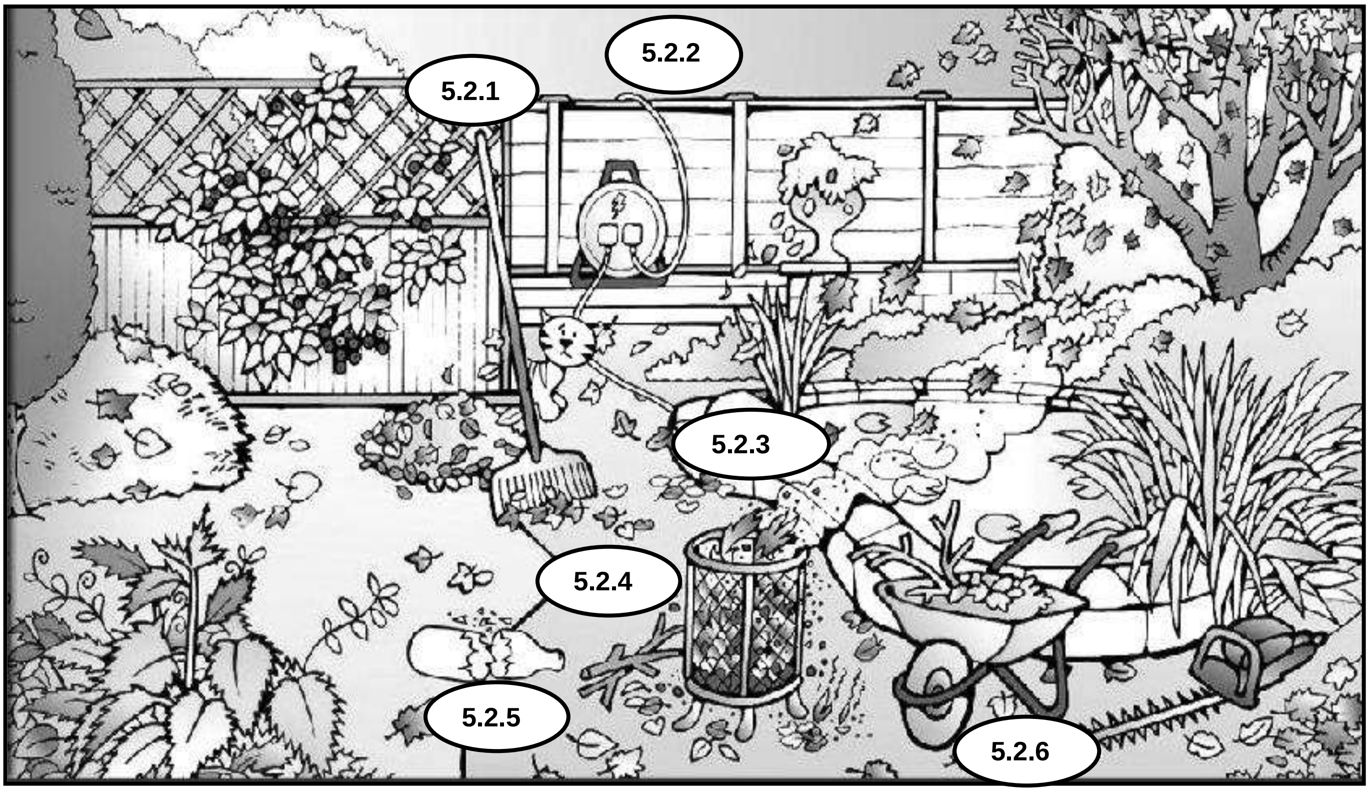

[Bron: www.nationwideeducation.co.uk]

Kies telkens die korrekte antwoord tussen hakies.

5.2.1 Die tuinier gebruik die (hark/graaf) om die droë blare bymekaar te kry. (1)

5.2.2 Die elektriese koord hang (onder/oor) die tuinmuur. (1)

5.2.3 Daar trek (rook/stoom) terwyl die blare brand. (1)

5.2.4 Die tuinier maak 'n (vuur/vier) om die blare te brand. (1)

5.2.5 Die tuinier moet die (gebreekte/gebroke) bottel optel. (1)

5.2.6 Hy gebruik 'n (sleepwa/kruiwa) om die droë blare aan te ry. (1)
[20]

TOTAAL AFDELING C: 40

AFDELING D: LETTERKUNDE

Beantwoord NET die vraag oor die stories/drama wat jy behandel het, dit wil sê VRAAG 6 OF VRAAG 7.

VRAAG 6: *BLADSAK* – Lucas Malan

VERHAAL A: "OUPA JOB KOM TERUG" (20) EN

VERHAAL B: "DIE STEM VAN 'N KIND" (20)

OF

VRAAG 7: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

VRAAG 6: *BLADSAK* – Lucas Malan

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "OUPA JOB KOM TERUG" – Cecilia Kruger

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS H

"Museums is iets wat 300 vC in Egipte begin het," het sy gesê. "Hierdie museums het deur die eeue in die Westerse wêreld ontwikkel."

***

… Die Westerlinge het daarom nog altyd baie waarde geheg aan voorwerpe en hulle betekenis.

***

Hy het aandagtig na Simon geluister en toe opgestaan. "Kom saam met my. Ek wil jou iets wys." Saam is hulle die huis in. Bo uit sy kas het sy pa 'n trommeltjie gehaal en dit op die bed oopgemaak.

6.1 Noem EEN rede waarom Westerlinge voorwerpe met waarde in museums bewaar het. (1)

6.2 Hoekom het die volke van Afrika nie voorwerpe van hul kulture bewaar nie? (1)

6.3 Die medaljes in die trommeltjie was vir Simon 'n groot verrassing.

Sê waarom hierdie stelling WAAR is. (1)

6.4 Noem TWEE dinge wat Oupa Job in Egipte se museums geleer het. (2)

6.5 Hoekom, dink jy, het Simon se pa nooit voorheen vir hom van die medaljes vertel nie? (1)

6.6 Sou jy ook, soos Simon se pa, die medaljes weggebêre het? Motiveer jou antwoord. (1)

6.7 Waarom kan ons sê dat Simon verantwoordelik opgetree het deur die medaljes en koerantknipsels in sy baadjiesak te hou? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS I

> Die grootste verrassing is die uitstalling van die "Native Military Corps". Dadelik pluk hy sy oupa se koerantuitknipsel uit sy sak en wys dit vir die gids.
>
> Hierdie keer is dit die gids wat nie sy oë kan glo nie. "Is jou oupa se naam Job Masego?" vra hy. "Ja," antwoord Simon ietwat huiwerig.
>
> ***
>
> "Hy en sy makkers het van die skip afgespring voordat dit ontplof het ..."
>
> ***
>
> Simon kan sy ore nie glo nie. "Wil julle dan oupa Job se medaljes vir julle museum hê?" vra hy.
>
> "Baie graag …"

6.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.8) en die letter (A–D) neer.

Die gids **kon nie sy oë glo nie**, beteken dat die gids nie …

A mooi kon sien nie.
B kon glo wat hy sien nie.
C sonder 'n bril kon sien nie.
D goed in die museum kon sien nie. (1)

6.9 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.9) en die letter (A–D) neer.

Die gevolg van Oupa Job wat die Duitse skip opgeblaas het, was dat hy …

A 'n gevangene geword het.
B 'n misdadiger geword het.
C sy lewe verloor het.
D 'n held geword het. (1)

6.10 Voltooi die volgende sin deur 'n woord/woorde in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (6.10) en die ontbrekende woord/woorde neer.

foto's;	'n storie;	'n trommeltjie

Simon se oupa het vir sy familie … gegee waarop hulle trots kan wees. (1)

6.11 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur:

- Simon het die medaljes in sy baadjiesak gebêre.
- Die museum het Oupa Job se medaljes uitgestal.
- Simon se pa het die medaljes in 'n trommeltjie bewaar.
- Simon se pa het gedink die medaljes sou veiliger in 'n museum wees. (4)

6.12 Kies die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (6.12.1–6.12.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
6.12.1	Job Masego	A	… het belowe om uit te vind wat hulle met die medaljes kon doen.
6.12.2	Juffrou Selati	B	… het in die Tweede Wêreldoorlog geveg.
6.12.3	Die kurator	C	… het die kinders vertel hoe belangrik museums was.
6.12.4	Simon	D	… het gevoel dat die medaljes veilig in 'n museum sou wees.
		E	… was bly oor die skenking aan die museum.

(4 x 1) (4)

6.13 Hoekom pas die titel so goed by die verhaal? (1)

EN

VERHAAL B: "DIE STEM VAN 'N KIND" – Pieter Pieterse

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS J

"Mamaropeni …" sing die stem waarvoor daar gewag word die naam van die mens vir wie daar 'n boodskap … is. Dit is 'n stem wat ver dra, óór die grense van vier lande. Óór die groot waters en óór die groot vleie waar donker hompe olifante in die moerasgras wei.

***

Vir hoe lank sal dit nog so kan wees? wonder die seun wat in die groot oopte op die wal van die rivier staan waar daar nie takke en biesies of riete is wat sy stem kan keer nie.

6.14 By watter dorp kom die vier lande bymekaar? (1)

6.15 Die stem van die boodskapper het die gemeenskap laat stil word.

Sê waarom hierdie stelling WAAR is. (1)

6.16 Hoekom, dink jy, was Molaeledi bang om groot te word? (1)

6.17 Watter TWEE familielede het moontlik vir Mamaropeni 'n boodskap gestuur? (2)

6.18 Hoe het die mense geweet dat daar nie nog 'n boodskap gaan wees nie? (1)

6.19 Kies die inligting in KOLOM B wat by die karakter(s) in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (6.19.1–6.19.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
6.19.1	Morobula	A	… was toe te groot om speletjies te speel.
6.19.2	Molaeledi	B	… het daarvan gehou om te terg.
6.19.3	Die mense van Kubu	C	… het by die grense van die vier lande gewag.
6.19.4	Die kinders	D	… het elke dag vir die boodskap gewag.
		E	… was gereed vir wanneer die groot water sou kom.

(4 x 1) (4)

6.20 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (6.20) en die ontbrekende woord neer.

hartseer; bekommerd; ongelukkig

Mamaropeni was … oor die boodskap wat sy die volgende dag moes gaan haal. (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS K

… In die begin het baie mense kom kyk hoe hy die planke van die reuse jakkalsbessiebome saag en inmekaarpas en weer saag en pas.

***

Tog, elke jaar as die rivier begin afkom en Morobula sy boot met swaar toue en katrolle aan die bome en die ankerpenne vastrek om te keer dat die water dit saamvat, het hy gesê: "Volgende jaar, as die groot water kom, ..."

***

Hy hoor die kinders tussen die papajabome deurkom, en deur die lande waar die mielies en die pampoene en die boontjies geplant is, al met die rivier af op pad na Morobula.

***

In sy kop is daar 'n hoë suisgeluid, soos die geskreeu van baie sonbesies.

6.21 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur:

- Molaeledi het 'n slegte gevoel oor die stout kinders gehad.
- Molaeledi het besluit om saam met Morobula weg te gaan.
- Molaeledi het die stout kinders gestraf.
- Molaeledi het gehoor dat die kinders in Morobula se rigting gekom het. (4)

6.22 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.22) en die letter (A–D) neer.

In Molaeledi se kop is daar 'n "hoë suisgeluid, **soos die geskreeu van baie sonbesies"**, is 'n voorbeeld van …

A 'n simbool.
B personifikasie.
C 'n metafoor.
D 'n vergelyking. (1)

6.23 Wat, dink jy, moes Molaeledi eerder gedoen het as om die kinders met 'n stok te slaan? (1)

6.24 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.24) en die letter (A–D) neer.

Wat is die tema van die verhaal?

A Om met ander saam te werk
B Om ander te bewonder
C Om verandering te aanvaar
D Om respek aan ander te wys (1)

6.25 Wat, dink jy, moes Morobula met die stout kinders gedoen het? (1)

6.26 Hoekom kan 'n mens sê dat Morobula 'n baie belangrike persoon in die gemeenskap was? (1)
[40]

VRAAG 7: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

Beantwoord AL die vrae.

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS L

(Binki lei Lady Jane skrikkerig af. Lucky tik op sy selfoon. Wilma wag tot Binki en Lady Jane weg is en gryp Lucky se selfoon uit sy hande. Sy sit die selfoon met 'n ferm gebaar af en steek dit in haar eie broeksak.)

WILMA: Ek waarsku jou nou vir die heel laaste keer, so jy moet jou ore oopmaak. Dis vir my 'n groot ergernis om jou hier te hê, maar ek doen dit, want dis my gemeenskapsdiens. Ja, ek weet ook van duur betaal vir dinge wat 'n mens verkeerd doen.
(Wilma draai weg.)

LUCKY: Jy? *(Nuuskierig)* Toe, vertel! Wat weet jy nogal van community service?

WILMA: *(Kwaai.)* Dis nie jou besigheid nie. Wat wel jou besigheid is, is dat ek nie skrik vir boelies soos jy nie.

***

LUCKY: Nou hoe de hel?

WILMA: Probeer dink wat dit van haar vat om op 'n perd te sit. Dink hoe dit vir haar moet voel om net nou en dan vry te kan beweeg. Om deur die veld te kan ry op 'n sterk dier se rug.

LUCKY: *(Deins weg van haar en probeer traak-my-nieagtig wees.)* As jy ryk is, kan jy enigiets –

WILMA: Haar pa bring haar hiernatoe in 'n gaar ou bakkie. Die De Beers sukkel, maar hulle doen dit vir Ansie.

7.1 Lucky moes gemeenskapdiens doen by die Silwerkloof Stalle omdat hy diere mishandel het.

Waarom het Lucky die katjies in die visdam gegooi? (1)

7.2 Waarom het Wilma Lucky se selfoon gevat? Gee TWEE redes. (2)

7.3 Hoekom was dit reg dat Wilma gewag het tot Binki weg is voordat sy Lucky se selfoon gevat het? (1)

7.4 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (7.4) en die letter (A–D) neer.

Wanneer Wilma vir Lucky sê: "… so jy moet jou ore oopmaak" (reël 5–6), bedoel sy dat Lucky ...

A moes luister wat sy sê.
B sy ore moes gaan was.
C mooier met Binki moes praat.
D sy beanie van sy kop moes afhaal. (1)

7.5 Lucky het altyd die beste in ander mense gesien.

Sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)

7.6 Verduidelik hoekom Wilma haar hulp aan Lucky as haar "gemeenskapsdiens" sien? (Reël 7) (1)

7.7 Wilma: "Ja, ek weet ook van duur betaal vir dinge wat 'n mens verkeerd doen." (Reël 7–8)

Waarom kan ons sê dat hierdie stelling figuurlik bedoel is? (1)

7.8 Vir wie het Lucky, volgens Wilma, geboelie? (1)

7.9 Waarom, dink jy, was dit verkeerd van Lucky om so lelik met Wilma te praat? (1)

7.10 Lucky het baie keer dinge oor mense gesê sonder dat hy die feite geken het.

7.10.1 Watter verkeerde idee het Lucky gehad oor die kinders wat by die ryskool kom perd ry het? (1)

7.10.2 Hoe, dink jy, het Lucky gevoel nadat Wilma hom vertel het wat sy by die ryskool doen? (1)

7.11 Hoekom kon Ansie nie gewoonlik vry beweeg nie? (1)

7.12 Voltooi die volgende sin deur 'n woord/woorde in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (7.12) en die ontbrekende woord/woorde neer.

mooi opgepas;	stukkend;	oorgedoen

Wanneer Wilma van 'n "**gaar** ou bakkie" (reël 20) praat, bedoel sy dat die bakkie oud en … was. (1)

7.13 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (7.13) en die letter (A–D) neer.

"Die De Beers **sukkel**, maar hulle doen dit vir Ansie" (reël 20–21) beteken dat die De Beers …

A nie baie geld gehad het nie.
B se dogter sleg in die skool gedoen het.
C baie swaar gekry het om hulle dogter te vervoer.
D baie moeite vir hulle gestremde dogter gedoen het. (1)

7.14 Hoe oud was Ansie de Beer? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS M

	(Hy kyk pleitend na Kaizer.)
LUCKY:	Binki sê julle perde verstaan beter as mense. Asseblief, vergewe my. *(Kaizer ignoreer Lucky, maar beweeg nie weg nie.)* Ek het vir Binki gesê dit was maklik om die katjies in die dam te gooi. Dit was nie. Hulle het verskriklik gemiaau-miaau. Die sak was hier by my oor.
	***
LUCKY:	Jis, Kaizer, my chief. (*Kaizer draai om en stap terug na sy stal. Lucky staan stil, oorweldig deur die gebeure. Hy gryp 'n emmer en dra dit die stal binne.)* Hei, jy's seker dors. Hier's water. Nuwe water, net vir jou.
	***
LUCKY:	Het jy weer so 'n hond gekry na die brand?
BINKI:	Nee, my ma het gesê sy is te –
LUCKY:	– sy's te besig om weer 'n hond te hê. Jip, natuurlik.
BINKI:	*(Skud haar kop hartseer.)* Ja, maar sy is regtig –
LUCKY:	Aag, dis okei.
	***
	(Binki lag vir hom. Sy hou haar hand uit vir haar foon. Lucky spring weg van haar en begin weer te tik.)
LUCKY:	Nee, wag, ek sit net 'n nuwe naam in.
BINKI:	Jy het dan al joune ingetik.
LUCKY:	Ja, maar hierdie een is nou my ander naam.

7.15 Op watter TWEE maniere het Lucky sy aggressie teenoor Kaizer gewys net voor hierdie uittreksel? (2)

7.16 Hoekom kan ons sê dat reël 4–6 in die uittreksel vir ons die ander kant van Lucky se karakter wys? (1)

7.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (7.17) en die letter (A–D) neer.

"Hulle het verskriklik **gemiaau-miaau**" (reël 5) is 'n voorbeeld van …

A kontras.
B 'n metafoor.
C 'n vergelyking.
D klanknabootsing. (1)

7.18 Hoekom, dink jy, is dit betekenisvol dat Lucky toe vir Kaizer sy "chief" genoem het? (1)

7.19 Dit het gelyk asof Kaizer wou vrede maak.

7.19.1 Wat het Kaizer gedoen toe Lucky so hartseer was? (1)

7.19.2 Hoe het Kaizer probeer om met Lucky te kommunikeer? (1)

7.19.3 Wat het Kaizer, na jou mening, gedoen wat as die hoogtepunt (klimaks) van die drama gesien kan word? (1)

7.20 "Hei, jy's seker dors. Hier's water. Nuwe water, net vir jou." (Reël 10)

7.20.1 Waarom het Lucky vir Kaizer water gegee? (1)

7.20.2 Hoe het Wilma daaroor gevoel dat Lucky vir Kaizer water gegee het? (1)

7.21 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur:

- Lucky het begin huil omdat hy geskrik het.
- Kaizer het Lucky onderstebo gestamp.
- Lucky het vir Kaizer gesê dat hy jammer was oor alles wat hy gedoen het.
- Lucky wou Kaizer met die karwats slaan. (4)

7.22 Kies die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (7.22.1–7.22.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
7.22.1	Kaizer	A	… is dood in 'n brand.
7.22.2	Lucky	B	… is goed vir ander.
7.22.3	Binki	C	… is groot en kwaai.
7.22.4	Wilma	D	… is onseker en rebels.
		E	… is senuweeagtig en teruggetrokke.

(4 x 1) (4)

7.23 Hoe het Binki gewys dat sy, anders as Lucky, baie lief vir haar hond was? (1)

7.24 Lucky spring weg van haar en begin weer te tik. (Reël 16–17)

7.24.1 Watter nuwe naam het Lucky op Binki se foon ingetik? (1)

7.24.2 Hoekom kan ons sê dat daardie nuwe naam nou by Lucky se lewe pas? (1)

7.25 Binki en Lucky het begin stoei, want sy wou haar foon by hom afvat.

7.25.1 Wat het Lucky gedoen terwyl hulle gestoei het, wat hom laat skrik het? (1)

7.25.2 Wat het Lucky gesien wat Binki nog altyd weggesteek het? (1)

7.26 Watter perd (in die drama) het die titel van die drama die beste uitgebeeld? Motiveer jou antwoord. (1)
[40]

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou